

ข้าวไทยมีโอกาสเจาะกลุ่มผู้บริโภคอิตาลีมากขึ้น หลังข้าวอิตาลีราคาพุ่งสูงเป็นประวัติการณ์

จากสถานการณ์ที่ผลผลิตข้าวของอิตาลีลดลง ทำให้ราคาข้าวพันธุ์ต่างๆ ในเดือนตุลาคม 2565 ขยับตัวพุ่งสูงขึ้น เป็นประวัติการณ์ ได้แก่ ข้าวพันธุ์ Arborio (+113%) ข้าวพันธุ์ Carnaroli (+118%) และ ข้าวพันธุ์ Rome (+94%) ส่วนข้าว เมล็ดยาวในกลุ่มอินดิกา (indica) ซึ่งเป็นกลุ่มข้าวจากการนำเข้า ราคาปรับเพิ่มขึ้นเช่นกัน (+76%)



สาเหตุสำคัญของราคาข้าวที่ปรับเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากจำนวนผลผลิตที่ลดลง โดยเฉพาะการขาดแคลนอย่างต่อเนื่องของข้าวพันธุ์ที่ใช้ทำริซอตโต้ (Risotto) ซึ่งเป็นเมนูอาหารข้าวที่นิยมมากที่สุดของอิตาลี จนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมได้ เนื่องจากวิกฤตภัยแล้งจากฝนขาดช่วงเป็นเวลาหลายเดือนและอุณหภูมิสูงผิดปกติในหลายเดือนที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิต และขีดจำกัดในการสนองความต้องการของตลาดในประเทศ เห็นได้จากการที่ชาวนาส่งข้าวเปลือกสู่โรงสีเพื่อแปรรูปเป็นข้าวสารสู่ผู้บริโภคลดลงมากกว่า 30% (หรือประมาณ 83,000 ตัน) เมื่อเทียบกับเดือนตุลาคม 2564

ในขณะที่ข้าวเมล็ดยาวในกลุ่ม "Lungo B" หรือที่เรียกว่าข้าวกลุ่มอินดิกา ความต้องการในตลาดมีน้อยกว่าข้าวพันธุ์อิตาลี และยังไม่ขาดแคลนเนื่องจากเป็นข้าวที่นำเข้าจากต่างประเทศ ราคาขยายตัวเพิ่มขึ้น +47% ส่วนข้าวพันธุ์ Selenio ซึ่งเป็นข้าวเมล็ดกลมที่ปลูกในอิตาลี สำหรับป้อนอุตสาหกรรมทำซูชิโดยเฉพาะ ราคาเพิ่มขึ้น +27% เมื่อเทียบกับเดือนตุลาคม 2564

ในช่วงหกเดือนแรกของปี 2565 การนำเข้าข้าวของอิตาลีเพิ่มขึ้น 73% เพิ่มขึ้นเป็นสี่เท่าเมื่อเทียบกับช่วงหกเดือนแรกของปี 2564 เนื่องจากการสั่งซื้อข้าวสารจากต่างประเทศมีการขยายตัวแบบทวีคูณ โดยอิตาลีมีการนำเข้าจากเมียนมาร์ (จาก 1,200 เป็น 72,000 ตัน) ปากีสถาน (จาก 9,000 ถึง 13,800 ตัน) และไทย (จาก 2,100 ถึง 9,100 ตัน) ในส่วนของการส่งออก อิตาลีส่งออกข้าวเพิ่มขึ้น 11% หลังจากชะลอตัวในปี 2564 โดยมีมูลค่าขยายตัว +16.5% ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้าหลักในยุโรปเป็นสำคัญ เนื่องจากมีวัฒนธรรมการรับประทานชนิดข้าวที่คล้ายคลึงกัน

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้อุตสาหกรรมข้าวอิตาลีกำลังเผชิญกับความยากลำบากและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1) การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของราคาวัตถุดิบต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อต้นทุนการผลิตและราคาของผลิตภัณฑ์แปรรูป โดยเพิ่มขึ้นระหว่าง 50% ถึง 70% และสูงถึง 140% จากปีที่แล้ว

2) วิกฤตภัยแล้งที่ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ผลิตประสบกับปัญหาความผันผวนของผลผลิตที่ลดลงและมีจำกัด ทำให้ราคาอย่างเป็นทางการมีการขยับตัวขึ้นลงอย่างเอาแน่ไม้วได้ อีกทั้งความยุ่งยากในการจัดระบบชลประทานที่ยังไม่ทั่วถึงและมีค่าใช้จ่ายสูง จึงสามารถพึ่งพาแหล่งน้ำจากชลประทานได้เพียงบางพื้นที่ (ใกล้แม่น้ำ)

3) ต้นทุนด้านพลังงานที่เพิ่มผิดปกติ อันเนื่องมาจากสงครามรัสเซียและยูเครน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 ถึงตุลาคม 2565 (ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 400% แก๊สมีเทนเพิ่มขึ้น 500% น้ำมันเพิ่มขึ้น 124%) ส่งผลกระทบต่อต้นทุนโลจิสติกส์โดยเฉพาะการค้าระหว่างประเทศและบรรจุภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นสี่เท่าในปีที่แล้ว และความไม่แน่นอนสูงต่อปริมาณการผลิตในอนาคต

☐ นโยบายภาครัฐ ☐ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่นๆ

Call Center 1169

www.ditp.go.th

www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง

จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center Milan

Via A.Albricci, 8 Milano 20122

Phone : +39 02 89011467

E-mail: ttomilan@thaitradeitaly.com

FB: @ThaiTradeCenterMilan

IG: @ThaiTradeMilan

ในปี 2563 การค้าข้าวของอิตาลีมีมูลค่า 1.3 พันล้านยูโร คิดเป็นปริมาณ 1,100,000 ตัน (ข้าวแปรรูป) การปลูกข้าวของอิตาลีมีปริมาณและมีความหลากหลายของพันธุ์มากที่สุดในยุโรป ผลผลิตข้าวของประเทศอิตาลีที่ลดลง อาจจะทำให้อิตาลีไม่ได้เป็นผู้นำการผลิตข้าวยุโรปในอนาคตอีกต่อไป ด้วยความวิตกกังวลของชาวนาต่อปัญหาภัยแล้งที่นับวันจะรุนแรงขึ้นและส่งผลกระทบโดยตรงต่อการปลูกข้าวที่ต้องการน้ำจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ อุตสาหกรรมข้าวได้ส่งสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับการเก็บสต็อกการผลิตข้าวพันธุ์สำหรับ Risotto ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะหนึ่งเดียวในโลก และข้าวอิตาลีจะมีไม่เพียงพอในการรับประกันความสามารถในการแข่งขันและความยั่งยืนของผลผลิต (การบริโภคที่เพิ่มขึ้น +25% ในอิตาลี และ +10% ในยุโรป ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา)

ทั้งนี้ ความหลากหลายของแต่ละพันธุ์ข้าวอิตาลี ซึ่งมีความแตกต่างทางเศรษฐกิจและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่มีข้าวอื่นมาทดแทนได้ ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก แต่ก็มีปัจจัยสำคัญที่กำลังกระตุ้นอุตสาหกรรมข้าวอิตาลีให้ถดถอยลง โดยเฉพาะความจำเป็นในการปรับขนาดพื้นที่เพาะปลูกข้าวลดลงเพื่อให้สอดคล้องตามสภาวะอากาศที่แปรปรวน การคาดการณ์ไม่ได้และความรุนแรงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะวิกฤตภัยแล้งในฤดูการปลูกข้าว ที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าว ทำให้เกิดการขาดแคลนข้าวในขณะที่มีการบริโภคเพิ่มขึ้น และการส่งออกข้าวไปยังตลาดใหม่ๆ รวมถึงการรักษาตลาดเดิม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันก็ทำได้ยาก อย่างไรก็ตาม การเตรียมออกนโยบายปรับขึ้นอัตราภาษีศุลกากรเพื่อสกัดการนำเข้าข้าวต้นทุนต่ำจากประเทศกำลังพัฒนา ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบกับความต้องการข้าวอิตาลีของตลาดในประเทศและตลาดในยุโรป และไม่กระทบกับอุตสาหกรรมข้าวอิตาลีมากนัก



ในปี 2565 อิตาลีมีพื้นที่ปลูกข้าว 227,000 เฮกตาร์ โดยพื้นที่อย่างน้อย 27,000 เฮกตาร์ ต้องประสบกับปัญหาภัยแล้ง ส่งผลกระทบต่อพันธุ์ข้าวสำหรับ Risotto ในบางพื้นที่ปลูกที่หนาแน่นของแคว้น Lombardia เช่นเมือง Pavese และเมือง Lomellina ซึ่งการผลิตข้าวลดลง 30% เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยสมาคมอุตสาหกรรมสีข้าวแห่งชาติอิตาลี (Airi) ได้ส่งสัญญาณเตือนภัยเกี่ยวกับอุปทานข้าวอิตาลีในอนาคต โดยมีการคาดการณ์ว่าปี 2565-2566 พื้นที่ปลูกข้าวจะลดลงกว่า 35,000 เฮกตาร์ และจะมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดเหลือเพียง 192,000 เฮกตาร์ อย่างไรก็ตาม อิตาลีได้มีการฟื้นตัวนาข้าวเมือง Salerno อันเก่าแก่ โดยมีการส่งเสริมการปลูกข้าวอิตาลีสายพันธุ์หลัก ได้แก่ Arborio, Carnaroli, Nero และ Originario ซึ่งให้ผลตอบแทนที่ดีเยี่ยม และคาดว่าภายในเดือนธันวาคม 2565 นี้ จะมีการตัดต้นกล้าข้าวต้นแรก นับว่าเป็นสัญญาณที่ดีสำหรับการขยายพื้นที่ปลูกข้าวของอิตาลี



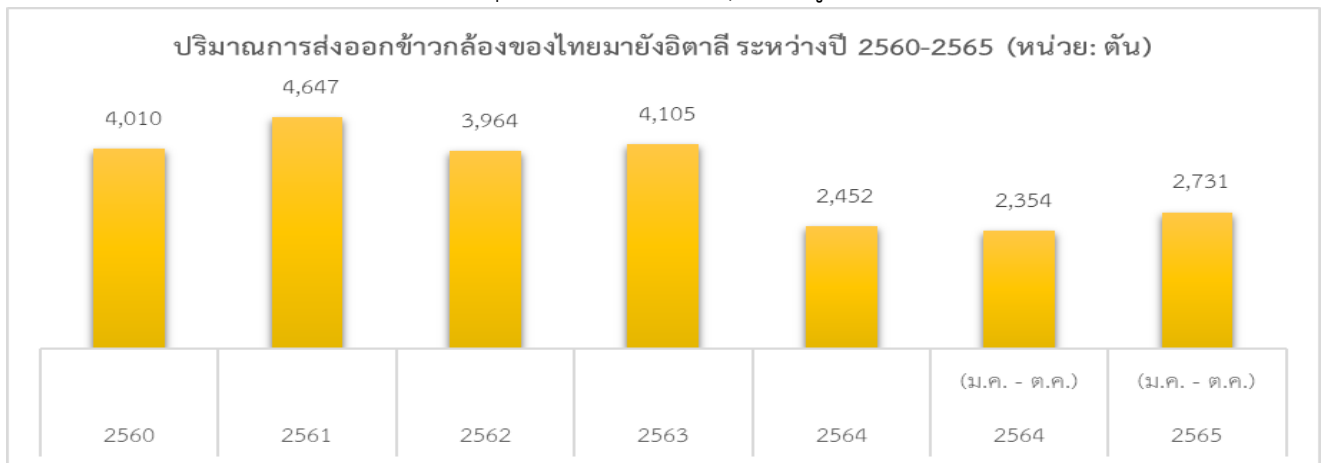
สำหรับเมนูอาหารข้าวในอิตาลี ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีและเป็นที่นิยมรับประทานอย่างแพร่หลายมี 2 ประเภท ได้แก่ ริซอตโต้ (Risotto) ที่ต้องทานร้อนๆ นิยมทานโดยเฉพาะในหน้าหนาว และสลัดข้าว (Insalata di Riso) ที่นิยมทานเย็น เหมาะสำหรับหน้าร้อน ส่วนผสมจะมีมากมายหลากหลาย ขึ้นอยู่กับผู้บริโภคต้องการใส่ส่วนผสมแบบไหน

☐ นโยบายภาครัฐ	☐ เศรษฐกิจการลงทุน	☒ แนวโน้มการตลาด	☐ รายงานสินค้าและบริการ	☐ อื่นๆ
Call Center 1169 www.ditp.go.th www.thaitrade.com	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ 563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000	Thai Trade Center Milan Via A.Albricci, 8 Milano 20122	Phone : +39 02 89011467 E-mail: ttomilan@thaitradeitaly.com FB: @ThaiTradeCenterMilan IG: @ThaiTradeMilan	

ความคิดเห็นของ สคต.มิลาน

ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตข้าวของโลก และมีข้าวที่มีคุณภาพดีเยี่ยม การส่งเสริมการส่งออกข้าวมายังอิตาลี เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบันที่ตลาดข้าวอิตาลีกำลังขาดแคลนและมีความต้องการสูง จึงนับเป็นโอกาสที่ดีอย่างมาก เนื่องจากผลผลิตที่ลดลงอย่างมากจากสาเหตุภัยแล้งและพลังงาน โดยเฉพาะข้าวกล้อง ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง เมื่อหุงสุกแล้ว จะมีความกรุบๆ เล็กน้อย และยังสามารถนำไปทำเมนูสลัดข้าวสไตล์อิตาลีได้ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งเมนูที่ชาวไทยจะเข้ามาทดแทนได้ ตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้บริโภคของชาวอิตาลีที่นิยมทานข้าวเชิงกรุบๆ ได้เป็นอย่างดี โดยในปี 2565 (ม.ค. - ต.ค.) พบว่าไทยส่งออกข้าวกล้องมายังอิตาลี 2,731 ตัน มูลค่า 119.96 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้น 16.02% และ 16.64% ตามลำดับ

สคต. มิลาน เห็นว่า แนวโน้มการส่งออกข้าวกล้องของไทยมายังอิตาลีกลับมาเติบโตอีกครั้ง หลังจากที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้การส่งออกข้าวกล้องหดตัวลง แต่ในปี 2565 การส่งออกข้าวกล้องมายังอิตาลี มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณ และมูลค่า ซึ่งน่าจะมีโอกาสอีกมากในการครองส่วนแบ่งตลาดของประเทศคู่แข่งในเอเชียอื่นๆ นอกจากนี้ ในปี 2566 สคต. มิลาน ก็มีแผนจะดำเนินโครงการ Think Rice Think Thailand ปีที่ 4 อย่างต่อเนื่อง โดยจะเน้นประชาสัมพันธ์ข้าวไทยที่มีคุณสมบัติตอบโจทย์พฤติกรรมผู้บริโภคชาวอิตาลีให้มากขึ้นด้วย



ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

นอกจากนี้ ข้าวหอมมะลิ ซึ่งได้รับการยอมรับอยู่แล้วจากกลุ่มผู้บริโภคในอิตาลี ว่าเป็นข้าวเกรดพรีเมียม มีคุณภาพสูง และเป็นข้าวที่ครองสัดส่วนการส่งออكمายังอิตาลีมากที่สุด (คิดเป็น 54.30% ของปริมาณการส่งออกข้าวทุกชนิดมายังอิตาลี) ก็สามารถเข้ามาแทนที่ข้าวอิตาลีที่ขาดแคลนได้ส่วนหนึ่ง ด้วยการตอบสนองความต้องการให้กับกลุ่มชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในอิตาลี เช่น ชาวจีน ชาวแอฟริกา และชาวอเมริกาใต้ เป็นต้น ซึ่งหากข้าวอิตาลีมีราคาแพงกว่า ก็จะหันมาเลือกซื้อข้าวที่ราคาถูก และผู้บริโภคกลุ่มนี้ก็จะหันมารับประทานข้าวไทยมากขึ้นเช่นกัน โดยผู้ส่งออกต้องคอยติดตามสถานการณ์ด้านราคาของคู่แข่ง อัตราค่าขนส่งที่สามารถแข่งขันได้ อัตราแลกเปลี่ยนเงิน และการแข่งขันด้านคุณภาพ รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภคด้วย

ที่มา: <https://www.ilsole24ore.com/art/riso-raddoppia-prezzo-varietà-nazionali-risotto-AExnbZHC>
สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองมิลาน
9 ธันวาคม 2565

☐ นโยบายภาครัฐ	☐ เศรษฐกิจการลงทุน	☒ แนวโน้มการตลาด	☐ รายงานสินค้าและบริการ	☐ อื่นๆ
Call Center 1169 www.ditp.go.th www.thaitrade.com	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ 563 ถนนนพบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000	Thai Trade Center Milan Via A.Albricci, 8 Milano 20122	Phone : +39 02 89011467 E-mail: ttomilan@thaitradeitaly.com FB: @ThaiTradeCenterMilan IG: @ThaiTradeMilan	